

Andra nya böcker

För en dalabotanist med bibliofila tendenser har det gångna året bjudit på ett överflöd utan like, fr a på floravårdsfronten.

Knappt hann Mossbergs flora komma ut, förrän nästa storverk bultade på dörren. Det var "Floravård i jordbrukslandskapet", den sedan flera år emotsedda uppföljaren till klassikern om floravård i skogsbruket. Efter många år har floravårdskonutterna lyckats sammanställa fakta om biologi och hotstatus hos 564 kärlväxter, mossor, lavar och svampar i kulturlandskapet. Resultatet är mycket tillfredställande. Med (oftast) koncisa och läsvärda texter och ett flödande rikt färgfotomaterial samt kartor över världsutbredningen, ges man en mycket bred och lättupptagbar bild av det aktuella hotläget för otaliga intressanta arter.

Dock finns här inte de allra mest utsatta växterna beskrivna fullt så utförligt; tyngdpunkten har lagts på de skyddsvärda arterna, som inte är akut hotade. Alltså de, som ännu till största delen kan räddas med mindre akuta åtgärder än konstgjord andning. Lite snopet känns det att inte få gräva ned sig i fakta om godbitar som kritsuga, kamomillkulla, rysk drakblomma, spjutsporre, gråmalva, ädelmynta, kalvnos och åkerskallra. Men den besvikelsen vägs mer än väl upp av fina bildsidor om bymålla, ormax, djävulssopp, pulverplugg och fem låsbräkenarter (men varför har man kastat om bilderna på höst- och rutlåsbräken?). Slutsummeringen för jordbrukslandskapet är dock som väntat rysligt dystert. Av vår floras innehåll om ca 7000 arter, är över 1300 redan på hotlistorna. 70% av de hotade kärlväxterna hör hemma i jordbrukslandskapet. Och situationen blir hela tiden värre.

Ett litet minus med denna bok är att sverigekartorna är kumulativa, d v s de visar alla kända fynd av arterna och den aktuella utbredningen kan därför ej utläsas. Med hopp om revidering inför 2:a upplagan.

En annan bok på samma tema från Databanken är den mycket trevliga lilla "Hotade åkerogräs", av de inte obekanta Roger Svensson och Marita Wigren. Av detta par har man genom åren kunnat läsa en lång rad fina ogräsmonografier i SBT. Boken presenterar över 100 ovanliga åkerogräs, som kan vara av värde att aktivt bevara i s k allmogeåkrar, alltså ålderdomligt brukade spannmålsåkrar, där ogräsen får frodas fritt.

Ett standardverk om Dalarnas ängar och betesmarker har till sist äntligen sett dagens ljus. "Dalarnas ängar" är resultatet av länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering och presenterar i bild och text över 400 gräsmarker och deras flora, samt berättar i flera inledande kapitel om ängens historia, dynamik och skyddsbehov. Inventeringen kommer redovisas utförligare i nästa Trollius, men boken kan redan nu köpas hos länsstyrelsen i Falun.

Lennart Bratt & Tomas Ljung